

[Waldorff]

opsparingsformer, vil man til stadighed kunne levere rigeligt med materiale til skatteakrobater og nuladvokater, der har som deres opgave simpelt hen at finde huller i lovgivningen, og det viser sig gang på gang, hvor svært det er for skattemyndighederne at følge med i de fiduser, der udvikler sig. Også efter at denne lov vil være gennemført, vil man nok se en del fiduser blomstre op.

Som en sidste ting kunne man da også i socialdemokratiet bruge som argument for at gå lidt videre, at faktisk indgik det som et led i regeringens oplæg til en skattereform fra maj 1978, at man skulle stoppe disse skattefradrag for henlæggelser på etableringskonti. Det kunne man da egentlig godt have taget med, synes I ikke, eller hvad?

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Set fra min plads i folketingsalen var der meget at glæde sig over i denne debat, og nu tænker jeg ikke kun på hr. Waldorff, der blev inddraget i parlamentariske forviklinger. Det, jeg måske mere hæftede mig ved, var, at hr. Hagen Hagensen erkendte, at der er vildskud i den gældende ordning, og hr. Arne Bjerregaard var også positivt indstillet over for at foretage ændringer. Jeg er meget vel klar over, at hr. Hagen Hagensen ikke går ind for forslaget, som det ligger, men jeg synes alligevel, det er vigtigt at kunne notere, at også hr. Hagen Hagensen er opmærksom på, at der er uheldige ting i den gældende lovgivning på dette område.

Jeg var også glad for hr. Anders Poulsens indlæg, som ikke alene gik på, at venstre agter at stå ved de tilkendegivelser, man er fremkommet med tidligere. Hr. Anders Poulsen var lidt usikker på, om den metode, som er foreslået i forslaget, er den bedste, men var indstillet på at diskutere metoden.

Der var altså hele vejen igennem en positiv tilkendegivelse over for at medvirke til at løse op for nogle af de problemer, som der er et reelt behov for at få løst.

Så skal jeg kun yderligere sige, at jeg naturligvis er parat til at diskutere også det spørgsmål, hr. Flygaard var inde på, om der kunnes tænkes i lovforslaget i den udformning, det har, at være åbninger, som vi ikke helt har været opmærksomme på, således at man kan sikre, at de midler, som er hensat på etableringskonti og investeringskonti, for-

trinsvis bliver anvendt til aktive investeringer, at man altså prøver at sikre, at de særlige ordninger, som gælder på dette område, bliver anvendt til de oprindelige formål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om ophævelse af lov om midlertidigt investeringsfradrag for maskiner, inventar og lignende driftsmidler.

(Lovforslag nr. L 50. Fremsat 4/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Tilslutning.

Anders Poulsen (V):

Det fremsatte forslag om ophævelse af investeringsfradrag for redskaber og maskiner er et uheldigt forslag i mange henseender. For det første fordi det afskrivningssystem, vi har efter saldoværdimetoden, efter venstres mening ikke er godt nok. Der burde kunne afskrives efter genanskaffelsesværdien, og bl. a. som en vis erstatning for, at det ikke kan ske, bør investeringsfradraget bevares.

Det er også uheldigt, at nogle af de begrundelser, som skatte- og afgiftsministeren anfører i sin skriftlige fremsættelse, ikke kan holde. Ministeren anfører således, at der gives investeringsfradrag for en række investeringer, der også ville være blevet foretaget uden denne ekstra tilskyndelse. Hvis man sammenholder denne argumentation med

[Anders Poulsen]

bestemmelsen i det af industriministeren fremsatte forslag om stop for priser, hvori der ikke er adgang til at indregne forhøjelser af afskrivninger, tør jeg godt love ministeren, at investeringerne bliver minimale uden en ekstra tilskyndelse. Fjerner ministeren under disse forudsætninger den tilskyndelse, som investeringsfradraget er, vil vi opleve en nedgang i investeringerne, som vil skade beskæftigelsen i erhvervslivet og give negative virkninger på betalingsbalancen, hvor vi jo ellers har stærkt behov for det modsatte. Det, vi har brug for, er jo en større lyst til investeringer i erhvervslivet.

Endelig kommer jeg til at sige til skatte- og afgiftsministeren, at det fremsatte forslag er et brud på det, vi var enige om i SV-regeringen, for dér var vi jo enige om, at investeringsfradraget skulle gælde til den 31. december 1980. Ja, investeringsfradragets ordning beror jo i virkeligheden på aftaler med forskellige partier helt tilbage til septemberforliget 1975. Men nu mener ministeren altså, at han uden videre og uden nogen som helst overbevisende argumentation kan ophæve dette investeringsfradrag.

Vi ønsker i venstre at stå fast ved aftalen og fastholde investeringsfradraget, som vi jo i SV-regeringen var enige om, men det gør skatte- og afgiftsministeren åbenbart ikke.

Sluttelig vil jeg sige, at venstre går imod det fremsatte forslag.

Hagen Hagensen (KF):

I oversigten over helhedsløsningen står der:

»En aktiv erhvervsfremmende politik kan ligeledes bidrage til styrkelse af erhvervenes konkurrenceposition over for udenlandske konkurrenter.«

Forslaget, der er kommet frem her, vil ikke gøre det lettere at konkurrere, heller ikke med udlandet. Det fratager erhvervsvirksomhederne muligheden for at videreføre, hvad der kan være tilrettelagt, nu hvor man vil korte et år af i den periode, hvor det særlige investeringsfradrag kunne være foretaget.

Det er en siksakkurs, det er det, der hedder ét skridt frem og to tilbage, når vi går hen og ændrer fra det ene år til det andet. Vi har gentagne gange talt om, at for at give erhvervslivet den rette mulighed for at lægge tingene til rette skal der være en vis lang li-

ne, og så må vi ikke komme og gribe ind i det, der nu engang er lov, og ændre på dette.

Jeg tror, der vil være grund til at tænke sig om, og jeg kan slutte mig til, hvad venstres ordfører sagde, idet vi har fået det særlige investeringsfradrag, fordi afskrivningsmulighederne – bl. a. derved, at vi ikke kan afskrive på genanskaffelsespriser – er vanskeligere her i landet, end de er andetsteds. Jeg tror, der er mange, der har lagt tingene til rette efter dette, også i den plan, der gælder for 1980; derfor er det forkert, at vi afkorter lovens løbetid, og jeg kan derfor ikke på mit partis vegne tilsige nogen medvirken til gennemførelsen heraf. Vi kan ikke lide siksakkurs.

Dohrmann (FP):

Hvis det foreliggende forslag havde været fremsat i forbindelse med en række forslag om skattelettelser, således at vores erhvervsliv kunne have fået den omkostningsnedgang, vi har så fortvivlende hårdt brug for, ville dette absolut være et punkt, man kunne snakke med fremskridtspartiet om. Nu kommer regeringen med en hel buket forslag, som er erhvervsfjendtlige, fordi de vil forøge omkostningerne. Det er vi ikke tilhængere af, og derfor må vi tage foreløbigt forbehold over for det foreliggende forslag.

Rahbæk Møller (SF):

Socialistisk folkeparti kan fuldt ud tilslutte sig dette lovforslag. Det midlertidige investeringsfradrag er af mange grunde helt urimeligt. Jeg vil blot nævne, at det gives ud over den normale afskrivning, så der i praksis er tale om afskrivning på over 100 pct. Lad mig også nævne, at fradraget ikke skal tages til indtægt igen, hvis driftsmidlet atter sælges. Teoretisk set kan man anskaffe en maskine i december og sælge den i januar, men alligevel trække 10 pct. fra.

Vi kunne dog ønske, at regeringen havde skåret noget dybere. Der findes mange andre ordninger, hvis forretningsmæssige begrundelse er lige så svag som investeringsfradragets. Det gælder bygningsafskrivning, nedskrivning på varelager, forskudsafskrivning osv. Tilsammen udgør alle disse indirekte statstilskud ca. 10 mia kr., der drysses ud med rund hånd.

[Rahbæk Møller]

Vi kunne ønske os hele dynen afskaffet. Til gengæld burde der afsættes langt større midler til direkte og målrettede statstilskud. Hvis alle de mange indirekte statstilskud blev afskaffet og en væsentlig del af midlerne blev afsat til direkte erhvervsstøtte, kunne vi opnå dobbelt mål, en forbedring af statens finanser og en styrkelse af erhvervslivet.

Selv om det foreliggende forslag mangler dette perspektiv, skal der da ikke råde tvivl om SFs holdning. Vi støtter forslaget.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan støtte lovforslag nr. L 50 om ophævelse af det midlertidige investeringsfradrag. Jeg må nok sige, at jeg er en smule forbavset over, at der er så stort et provenu at hente, og jeg ved ikke, om vi her i dag kan få en lidt nærmere forklaring på, hvordan man har regnet det ud, men ellers kan vi måske få det i udvalget. Det ser ret voldsomt ud.

Vi er enige i, at denne ordning stort set er overflødig. De investeringer, der er kommet ind under denne lov, ville formentlig alligevel være foretaget, og det er jo sådan, at denne lov ikke har givet erhvervsvirksomhederne en krone mere at investere for. De, der har kunnet investere, har investeret uanset denne lov, og de, der ikke har haft pengene til det, har jo ingen glæde haft af loven. Derfor er vi altså enige. Jeg tror såmænd, man kan finde en del erhvervsdrivende, som selv er forargede over denne lov – det har jeg da selv oplevet – fordi den faktisk animerer mere til skattetænkning end til erhvervshensyn.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg tror, jeg kan sige til fru Aase Olesen, at provenuet kan hun nok finde frem til i lovforslaget fra 1976. Så vidt jeg husker, er det det samme provenu, der står i dette lovforslag, som dengang vi ændrede det i forlig med socialdemokratiet fra 20 pct. til 10 pct.

Jeg ved ikke, hvor godt denne lov har virket, men jeg er nødt til at sige, at den har relation til prisstoploven, og det er jo nok ikke undgået skatteministerens opmærksomhed. Derfor kan det være uheldigt at ophæve den på nuværende tidspunkt.

Jeg er ikke sikker på, at der er det provenu i den, som er skitseret, men det får så være det, det er. Derimod vil jeg overraske eller

måske chokere ministeren, når jeg siger, at jeg finder det i grunden rimeligt, om man i stedet lavede en 100 pct.s afskrivningsregel. Ministeren vil selvfølgelig sige, at så kommer der et mægtigt provenutab. Overhovedet ikke. Der ville komme betydelig bedre og fornuftigere investeringer i erhvervslivet, hvis man lavede dette. I dag er det jo sådan, at folk ikke vil betale skat. Det vil de heller ikke i erhvervslivet, hvis de kan undgå det, og det vil vi andre jo heller ikke, lad os bare indrømme det. Derfor er man nødt til at bruge den almindelige 30 pct.s regel i sine afskrivninger, og hvis man så ikke kan nå nok med én mejetærsker – det er ikke, fordi jeg tror, det er så slemt i landbruget i øjeblikket – men kan man ikke nå det med én mejetærsker, fordi man ikke kan trække det hele fra, må man jo have to. Sådan fungerer det. Derfor er det tosset at fastholde de gamle afskrivningsregler. Man må ændre dem totalt, og det kræver selvfølgelig, at skatteministeren og andre, bl. a. industriministeren, har forståelse for erhvervslivet.

Flygaard (DR):

Retsforbundet hilser det foreliggende forslag med tilfredshed ud fra den betragtning, at man nu fjerner et indirekte erhvervsmæssigt tilskud, således at man nu går over til et afskrivningsgrundlag, der er 100 og ikke 110. Der har været gjort nogle bemærkninger om genanskaffelse, og dertil vil jeg gerne sige, at loven om henlæggelse til investeringsfonds dækker i et rimeligt omfang, synes vi, ind over for genanskaffelsesprincippet, som jo i øvrigt er meget svært at effektuere, hvis det overhovedet kan gøres, ud fra et afskrivningsmæssigt synspunkt. Vi finder ikke nogen som helst form for begrundelse for at opretholde det midlertidige investeringsfradrag, og vi tilsiger lovforslaget en hurtig og velvillig behandling.

Bollmann (CD):

Det, der er behov for for at rette op på dansk økonomi, er vel investeringer i erhvervslivet, og derfor forekommer det besynderligt, at man nu vil afskaffe det midlertidige investeringsfradrag.

Ministeren siger i sin fremsættelsestale, at ordningen i for høj grad forfejler sit mål. Jeg har ikke kunnet se nogen dokumentation for

[Bollmann]

denne påstand, men det kan ministeren måske oplyse mig om.

Jeg synes egentlig også, det er for dårligt, at man her lovgiver igen med tilbagevirkende kraft ved at ændre gyldighedsperioden fra udgangen af 1980 til udgangen af 1979. Det er igen et indgreb i dispositioner, som er truffet i tillid til gældende regler. Vi har ikke megen sympati for lovforslaget, men vil da gerne se nærmere på det under udvalgsbehandling.

Waldorff (VS):

Det er næsten ærgerligt, at hr. Camre gjorde sit indlæg så kort, for det kunne ellers have været sjovt at høre det denne gang. De to andre gange har det sådan været en dans på stedet, fordi socialdemokratiet jo aldrig har elsket dette, men på den anden side har følt sig forpligtet til at forsvare investeringsfradraget gentagne gange. Jeg synes, det er meget rart at læse bemærkningerne, fordi de minder så meget om vores egne argumenter imod denne lov tidligere, nemlig at den har betydet, at der er givet tilskud til en række investeringer, som i øvrigt ville være blevet foretaget alligevel, altså ren foræring, og at man ikke kan antage – det skal jo skrives ministerielt – at det har haft en sådan betydning for beskæftigelsen og udviklingen, at det står i et rimeligt forhold til den skattebesparelse, der opnås. Og det er lige præcis hemmeligheden ikke? At give et rent og skært profittilskud til virksomhederne! Det er selvfølgelig godt, at man holder op med det, og det er også godt, at man ikke gennem sådan et tilskud tilskynder til at bortrationalisere arbejdspladser, sådan som man selvfølgelig har gjort gennem den lov, der har været gældende.

Den anden ting, som er underholdende, er, at vi nu endelig er landet på 1 mia kr. i provenutab som følge af denne lov. Det har hidtil holdt meget hårdt at finde ud af, hvor meget der lå i den. I 1978 mente Jens Kampmann, at det drejede sig om 800 mill. kr., og det mente han vistnok, lige indtil det, der dengang var et venstreforslag, blev et fælles SV-forslag; så dalede provenutabet på rekordtid til 275 mill. kr. Så rettede det sig lidt op i løbet af de følgende dage til omkring 400 mill. kr. på årsbasis, og dér fandt det sit leje. Jeg er efter alt, hvad jeg har kunnet fin-

de ud af, fuldstændig enig i den vurdering, der ligger i bemærkningerne til det nuværende forslag, nemlig at det drejer sig om alt i alt 1 mia kr., der på denne måde bliver skubbet ind. Det er klart, at der kan ske nogle forskydninger, sådan at det kun bliver 450 mill. kr. det første år, men det er immervæk 1 mia kr., der ligger i det, så vi stemmer lykkeligt for dette udmærkede forslag.

Jeg vil godt som en sidste illustration give lidt af dimensionerne i, hvordan det virker. Det skulle være for at opfordre folk, virksomheder, til at investere, det skulle være for at skabe arbejdspladser, at man giver det. Som et eksempel på et firma, der har mulighed for at få investeringsfradrag, kan man nævne IBM, Danmark.

Ifølge IBMs offentlige regnskab for 1978 anskaffede de i 1978 nye udlejningsmaskiner for netto 200 mill. kr., formentlig alt sammen import, altså uden nogen virkning i retning af at oprette arbejdspladser i Danmark. Denne anskaffelse giver ret til investeringsfradrag på 20 mill. kr. og dermed en skattebesparelse på 7,4 mill. kr. Man kan godt synes, at det er lidt flot, at den danske stat på den måde med sådan en lov skal forære en virksomhed som IBM et tilskud på 7,4 mill. kr., i betragtning af, at det er en virksomhed, som i 1978 havde et overskud på 184 mill. kr.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Waldorff er jo efterhånden blevet så trænet en parlamentariker, at han nu også er begyndt at fremføre relevante argumenter i debatterne her i folketingsalen, og det vil jeg da gerne have lov til at udtrykke min glæde over.

Ellers har jeg ikke mange bemærkninger til de udtalelser, der er faldet. Der kan jo være forskellige opfattelser af, hvordan det ekstraordinære investeringsfradrag har virket, men jeg tror, at fru Aase Olesen har megen ret, når hun siger i sit indlæg, dels at det har opfordret til skattetænkning, dels at der er mange erhvervsdrivende, der selv mener, at dette særlige fradrag har virket meget urimeligt. Jeg tror, at det er et fradrag, som har bidraget til både at øge betalingsbalanceunderskuddet og at dæmpe beskæftigelsen. Jeg har den opfattelse, at de ordinære afskrivningsmuligheder skulle være tilstrækkelige til

[Ministeren for skatter og afgifter]

at sikre en passende fornyelse af vores produktionsapparat.

Hr. Bollmann talte om tilbagevirkende kraft. Jeg har meget svært ved at se, at der skulle være et sådant problem i dette lovforslag. Tværtimod er der taget alle mulige hensyn til dem, der har kontraheret i god tro til, at dette ekstraordinære fradrag også skulle fungere videre i 1981.

Til hr. Anders Poulsen skal jeg kun sige, at det er korrekt, at det indgik i aftalen mellem venstre og socialdemokratiet, at dette ekstraordinære fradrag også skulle virke i 1980, men der ligger ikke i denne enighed en, skal vi sige forpligtelse, en binding, som ikke giver os mulighed for i en situation, hvor vi har den opfattelse, at dette fradrag ikke virker hensigtsmæssigt, at stille forslag om, at det ophæves, og det tror og håber jeg også at hr. Anders Poulsen er enig med mig i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Og så må jeg bedrøve dem, der havde glædet sig til et lørdagsmøde, med, at vi nu går over til det sidste punkt på dagsordenen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om grundskyld til staten af landbrugsejendomme.

(Lovforslag nr. L 67. Fremsat 4/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Egon Jensen (S):

Må jeg allerførst takke formanden for hans ædelmodighed og sige, at vi glæder os til at have fri lørdag.

Der har stået og står megen blæst omkring dette forslag om ekstraordinær grundskyld af landbrugsjord på 11 promille, formentlig på forkerte præmisser. Lad det være slået fast, at der ikke er tale om en straffeekspedition mod landbruget, men derimod om et forsøg på at stille alle befolkningsgrupper lige i forbindelse med en række ubehagelige indgreb for at rette op på landets vanskelige økonomiske situation.

Statsministeren har tidligere udtalt, at man ikke kunne undgå at træde på mange ømme tæer, og det er åbenbart også tilfældet her.

Det er tidligere sagt, at der for den devaluering, som blev foretaget for kort tid siden, ikke skulle gives kompensation til nogen grupper i samfundet, og så er det vel naturligt, at dette også kommer til at gælde for landbruget. Her er ikke tale om, at man tager noget fra landbruget; der kan højst blive tale om, at landbruget ikke i 1980 får en ekstra indtægt på ca. 800 mill. kr., som man ikke kunne regne med at få.

I øvrigt er jeg tilfreds med, at loven kun skal virke i 1980; så kan vi komme tilbage til problemet.

Socialdemokratiet har megen respekt for og anerkender landbrugets dygtighed til at producere og finde nye veje, og vi må jo erkende, at vi har brug for hinanden. Dette falder nøje i tråd med, at socialdemokratiet gennem årene har fået gennemført love, som på mange måder har været til gavn for landbruget. Lad mig bare i forbindelse med promiller nævne de 3,5 promille amtskommunal grundskyld, som skal støtte landbrugets animalske produktion, og der kunne nævnes en lang række andre love. Socialdemokratiet hilser med tilfredshed, at der afsættes 200 mill. kr. til støtte for vanskeligt stillede landmænd, og vi erkender blankt, at adskillige landmænd er i økonomiske vanskeligheder. Men det er landbruget ikke ene om.

Det kan ikke være rigtigt, at landbrugets økonomiske problemer skal løses over en devaluering. Det må ske på en anden måde.

Når man fra landbrugsside truer med forskellige voldsomme reaktioner, hvis lovforslaget vedtages, nægter jeg at tro på det, eftersom man også fra landbrugets side har vendt sig voldsomt mod overenskomststridi-